

licet ex fide habeatur quod Ecclesia sit sancta quoad sacramenta, et quod sit apostolica quantum ad unionem cum suo capite apostolico, tamen pluribus modis debet fides versari circa potestatem apostolicam pontificis, quam circa sacramenta, quia non solum credit dari potestatem apostolicam, sed etiam debet in exercitio determinare hic et nunc, quod sit regula fidei, et illi uniatur Ecclesia tamquam visibili capiti: circa sacramenta autem solum credit vere esse sacramenta, quæ debito modo fiunt, de ipso autem usu, et exercitio eorum non dicat.

XXIII. Ad replicam vero contra hanc solutionem dicitur, quod veritas, et unitas Ecclesiæ vacante sede non pendet a capite actu, sed aptitudine, quia scilicet est apta, et de se petit ista congregatio esse sub uno capite, quod actu non habet; nos autem loquimur quando Ecclesia habet actu caput, et acceptavit ejus electionem tamquam legitimam, tunc enim nisi illi homini in particulari uniatur, peribit unitas Ecclesiæ. In schismate autem si sint duo de quibus rationabile dubium sit, quisnam eorum sit pontifex, tunc est idem, ac si non haberet actu caput, quia nondum illud habet determinate, et pacifice secundum jus. Si autem unus eorum determinate sit pontifex, et alter irrationabiliter usurpet pontificatum, tunc sicut debet Ecclesia verum caput acceptare, et illi uniri, ita et de fide est, quod ille, et non alter sit pontifex.

XXIV. Ad secundam replicam respondetur, quod in congregacione episcoporum si sit Concilium generale legitime congregatum de fide est illam congregationem reprezentare Ecclesiam, et auctoritative esse totam Ecclesiam, eo modo quo est de fide illud esse legitimum Con-

cilium: ad hoc autem non est necesse, quod sit de fide unumquemque episcopum, aut omnes divisive esse episcopos, quia nullus eorum in particulari, nec omnes divisive se habent ut regula fidei, sed solum est de fide congregationem illorum quos morali, aut evidenti certitudine constat esse episcopos, esse legitimam congregationem, et Concilium in quo auctoritative sit Ecclesia quia ut si legitimum Concilium ab auctoritate pontificis congregatum est.

XXV. Secundo arguitur ex parte causæ efficientis, id est, electorum, et electionis, quæ est causa efficiens elective papam, quia non constat de fide istos electores in particulari habere validam intentionem eligendi, et esse legitimos, ac veros cardinales, et servatam fuisse formam juridicam eligendi, ut scilicet a duabus partibus cardinalium sit electus: et cæterae aliae conditiones, sine quibus electio est nulla; haec enim omnia servata fuisse non docet fides, nam quando promulgatur primo electio papæ non constat Ecclesiæ acceptanti per aliquam revelationem, vel traditionem, vel ex alia via, quibus res fidei nobis propounderunt, quod omnes illæ conditiones servatae sint, sed illæ tantum habentur in fide ipsorum electorum promulgantium electionem, ergo nunquam certificatur Ecclesia certitudine fidei de ipso electo, quod legitime electus sit.

XXVI. Confirmatur, nam acceptatio Ecclesiæ circa aliquam propositionem non facit illam de fide, nisi acceptet illam tamquam de fide; ut autem acceptetur de fide, oportet quod ab aliquo proponente proponatur Ecclesiæ tamquam de fide, sed hoc non fit in præsenti propositione: ergo illa non est habenda tamquam de fide. Minor probatur, nam electus, et electio proponitur

Ecclesiæ ab ipsis electoribus, de quorum electione, et conditionibus in ea servatis non constat apud alios, cum ipsi inter se tractent de illa electione seorsum. Electores autem nec proponunt illam electionem tamquam de fide, neque in re fidei proponenda habent auctoritatem infallibilem, quæ solum Petro, et ejus successoribus est promissa, non electoribus; ergo ex vi talis propositionis, et acceptationis Ecclesiæ, adhuc non est certum de fide illum electum esse papam.

XXVII. Quod si dicas, non propondere electores istam propositionem Ecclesiæ, ut credendam, sed tantum declarare personam electam, ipsum vero pontificem quam primum aliquid definit, vel determinat hoc ipso seipsum proponit ut regulam vivam, et caput supremum Ecclesiæ; sed contra est, nam antequam pontifex definiat, hoc ipso quo est electus, non minus debet esse certum quod sit papa, quam postquam definit, si quidem etiam ante quamcumque definitionem, aut actum quem exerceat, est caput visible Ecclesiæ pacifice electum, ita quod Ecclesia tenetur habere unionem cum illo, et non esset vera Ecclesia, sed schismatica, quæ illum non acceptaret, ergo oportet quod ante omnem actum ab ipsomet pontifice procedentem, sit fundamentum aliquod certitudinis fidei circa illam propositionem, et consequenter ab aliquo proponente infallibili proponatur tamquam de fide: hoc autem non datur, cum solum proponatur ab electoribus, qui non habent auctoritatem regulæ infallibilis circa aliquam propositionem de fide, nec enim majorem auctoritatem habent, quam Concilium generale ante definitionem papæ, quod tamen errare potest, præsertim si non omnes convenient, aut instructionem pontificis sequantur,

XXVIII. Respondetur de illis omnibus conditionibus, et de intentione, ac veritate electorum non constare de fide immediate, quia non

versatur immediate circa ista acceptatio, et definitio Ecclesiæ, sed constat mediate, et per consequentiam; immediate autem constat de fide, quod electus ab illis personis, quæ sunt ab Ecclesia designatae ad hoc ministerium, et in persona ejus eligunt pontificem, hoc ipso quod ab Ecclesia acceptatur, ut legitime electus sit pontifex, quia circa hoc versatur definitio Martini V supra posita, et Ecclesiæ acceptatio. Ex hoc autem mediate, et per consequentiam infertur, quod si est de fide istum electum esse pontificem, quod omnia ad id requisita servata sunt: non vero primo per se fides versatur circa ipsa requisita, et conditiones in electoribus concurrentes, et deinde circa ipsum electum. Sicut etiam in definitionibus Conciliorum fides non versatur circa ea, quæ ad talem definitionem præquiruntur, videlicet quod præcesserit diligens inquisitio, aut disputatio circa propositiones definiendas, de hoc enim non datur fides, sed tamen facta definitione, recte inferitur per consequentiam theologicam omnia requisita ad definitionem posita fuisse, et consequenter disputationem illam præcessisse. Et hujus ratio est, quia quando aliquid per se est de fide, non est necesse quod sint etiam de fide ea, quæ necessariam connexionem habent cum tali veritate de fide, imo in hoc consistit conclusio theologica, quod versatur circa ea, quæ necessariam connexionem, et consequentiam habent cum his, quæ de fide sunt, sicut est conclusio theologica: Christus est homo; ergo Christus est risibilis, quia risibilitas habet necessariam connexionem cum homine. Similiter cum sit de fide, quod hic homo in particulari canonice electus secundum acceptationem Ecclesiæ sit pontifex, infertur per consequentiam theologicam

quod a veris electoribus, et per veram intentionem sit electus, et cætera alia requisita sine quibus illa veritas stare non potest. Itaque per fidem, seu revelationem implicitè contentam in symbolo, et in promissione facta Petro, et explicitam amplius in definitione Martini V et applicatam, ac declaratam in exercitio per acceptationem Ecclesiæ, solum constat quod hic electus in particulari canonice secundum acceptationem Ecclesiæ sit pontifex: reliqua autem quæ necessario præquiruntur, aut sequuntur ex tali electione, per theologicam consequentiam inferuntur ex illa propositione de fide, et mediate creduntur.

XXIX. Ad confirmationem respondet, Ecclesiam acceptare tamquam de fide electionem, et electum, quatenus acceptat illum, ut regulam infallibilem fidei, et ut caput supremum, cui unitur, et ex cuius unione cum ipso pendet unitas Ecclesiæ. Et quando dicitur, quod debet id ab aliquo proponente Ecclesiæ proponi respondetur illam electionem, et electum proponi a cardinalibus non in persona propria, sed in persona, et virtute Ecclesiæ, a qua commissa est eis potestas eligendi, et declarandi electum. Unde ipsi in hac parte, et quoad hoc munus sunt ipsa Ecclesia repræsentative, sicut enim episcopi congregati legitime a papa, sunt repræsentative Ecclesia, sic cardinales, vel cuicunque alii electores legitime designati ab Ecclesia, seu a papa, sunt repræsentative Ecclesia in ordine ad eligendum caput Ecclesiæ, et successorem Petri: et sicut pontifex ita congregat episcopos in Concilio, quod ab ipso pendet confirmatio, et ultima sententia in rebus fidei, sic congregatio cardinalium, sic elit, et declarat electum pontificem, quod Ecclesia acceptando, cuius ipsi sunt mi-

nistri, ultimate confirmat tamquam de fide illum hominem esse vere regulam supremam fidei, et summum pontificem. Unde si dubie eligant cardinales, Ecclesia corrigere potest eorum electionem, sicut determinatum est in Concilio Constantiensi sessione XLI. Quare etiam ante omnem definitionem ipsius pontificis ex sola Ecclesiæ acceptatione redditur de fide illa propositio, sicut explicatum est, non propter acceptationem Ecclesiæ quomodo cumque, sed in materia pertinente ad fidem, cum acceptetur ut regula determinata fidei. Et quando dicitur, quod de conditionibus requisitis ad electionem nihil videtur exterius, sed solum id fit penes electores in quorum declaratione, et dicto acceptat Ecclesia pontificem, respondetur non requiri quod omnes illæ conditiones, et ipsa electio, ac intentio eligentium videantur, sed supponantur factæ morali modo, quia vident electores ad actum electionis congregari, et pacifice proponere electum, ac declarare nullo dubio rationabili interveniente; hoc enim sufficit, ut Ecclesia universaliter acceptet illum, et hac acceptatione facta redditur de fide illa veritas: non enim requiritur ut aliquid sit de fide, quod omnes conditions ad id prærequisitæ videantur, sed sufficit quod antecedenter morali certitudine constant, et postea per theologicam consequentiam de eis certitudo habeatur.

XXX. Explico hoc. Nam quando aliquis sanctus canonizatur, aut aliqua propositio de fide definitur, aut aliquis liber acceptatur in canonicum, necesse est quod præcedat inquisitio sufficiens, et de illa inquisitione ante actum canonizationis, vel definitionis non nisi morali certitudine, aut naturali evidentia constat quod fiat, et hoc sufficit ut possit definitio fieri; ea vero facta, cum

sit de fide talis definitio, redditur per consequentiam theologicam certum quod omnes conditions requisitæ fuerunt adhibitæ, ut explicatum est, cum habeant connexionem cum tali veritate, quæ est de fide: sicut in reliquis omnibus veritatibus fidei, ea quæ sunt necessario cum illis connexa certa esse debent, non tamen de fide, sed solum theologice, ut conclusiones illatae. Ita in præsenti antecedenter ad electionem, solum morali certitudine constat adhiberi conditions requisitas, et per se necessarias ad legitimam electionem. Illa vero acceptata, est conclusio theologica, quod illæ conditions sint adhibitæ, quia habent necessariam connexionem, et per se sunt requisitæ ad talem veritatem fidei.

XXXI. Quod vero additur fuisse a pluribus in Ecclesia receptum, quamdam feminam fuisse pontificem, qui tamen nihil contra fidem, aut theologicam conclusionem sentiebant in hoc respondebat, quod attinet ad rem illam historiam esse falsam, ut his temporibus manifeste ostensum est, de quo videri potest Baronius, Bellarminus, et reliqui auctores agentes de Romano pontifice, et de hoc edidit libellum quemdam Flori mundus Romundus, ubi satis accurate imposturam hanc detegit. Quod vero aliqui sine nota erroris id crediderint non obstat, quia excusantur ignorantia putantes id solum pertinere ad historiæ narrationem. Si tamen advertent se dicere quod Ecclesia pacifice acceptavit ut pontificem personam illam, quæ veræ erat incapax, et non pontifex, certe non excusaretur ab errore, quia diceret ex consequenti Ecclesiæ errare posse in acceptando in regulam fidei supremam illum, qui vere regula non est, nec illius est capax. Unde non solum pie creditur, sed etiam per conse-

quentiam theologicam infertur, Deum non permissurum quod eligatur, et acceptetur pacifice ab Ecclesia qui vere non habet conditiones ad id requisitas, et necessarias, ut declaratum est, quia id necessario pertinet ad specialem Dei providentiam, et assistentiam Spiritus sancti circa Ecclesiam.

XXXII. Tertio arguitur ex parte causæ materialis, quæ est subjectum recipiens in se per electionem dignitatem pontificiam, etenim non est certum secundum fidem subjectam hoc est capax talis dignitatis; ergo neque est certum de fide illi de facto convenire. Consequentia patet, quia sicut supponitur necessario factam esse legitimam electionem, ut sit de facto hunc in particulari esse papam, ita supponitur necessario hunc habere capacitatem requisitam ad talem dignitatem; ergo quamdiu non certificamur de ista capacitate semper manebit incertum circa applicationem dignitatis ad hoc subjectum, nam in bona consequentia si consequens est contingens, antecedens non potest esse necessarium, hæc est autem bona consequentia: Iste homo est summus pontifex; ergo est baptizatus; ergo si consequens est contingens, etiam et antecedens, et sic non est certum immediate de fide. Antecedens autem argumenti constat, quia non est de fide istum hominem in particulari esse baptizatum, aut esse virum, et cæteras conditiones habere, si quidem usque ad instans electionis id non erat de fide, facta autem electione, non advenit nova revelatio, aut definitio declarans istum in particulari esse baptizatum, aut aliqua Ecclesiæ traditio; ergo id non incipit esse de fide. Quod si dicatur pendere hanc veritatem ex illis conditionibus tamquam ab aliquo requisito, quod non est necesse esse de fide, contra est,

quia illa veritas quod iste in particulari sit pontifex pendet ab hoc quod est esse rite electum, et a reliquis veritatibus, ut a præmissis, ex quibus infertur; ergo non solum ut a conditione requisita extrinsece, sed ut ab antecedenti influente per se in veritatem consequentis.

XXXIII. Et confirmatur primo, quia si aliqua definitione inciperet esse de fide, quod hic homo in particulari est baptizatus, necesse erat quod aliqua inquisitio præcessisset circa hanc materiam in particulari, ut illa censeretur manere definita; sicut ut maneat definitum quod iste homo in particulari est beatus, necesse est quod plures diligentiae, et inquisitio magna præcedat, nulla autem fit inquisitio, aut diligentia ad hoc sciendum, ut constat; ergo non habetur illa veritas ex vi alicujus definitionis; solum ergo restat quod habeatur ex traditione Ecclesiæ, aut revelatione. Ridiculum autem est dicere in traditione Ecclesiæ fuisse contentum, quod hic homo Innocentius X fuit baptizatus, revelatio autem nulla est facta; ergo. Confirmatur secundo, nam non est certum secundum fidem hanc personam habere potestatem ordinis episcopalem; ergo neque potestatem jurisdictionis. Consequentia patet, quia ut sit de fide hunc hominem esse papam universalis Ecclesiæ debet esse de fide, quod sit episcopus Romanus, et quod habeat episcopalem dignitatem quæ constat ex potestate ordinis, et jurisdictionis. Antecedens autem probatur, quia si in papam eligatur ille qui non est episcopus, consecratur, et suscipit characterem episcopalem sicut alii episcopi, nec magis est de fide ipsum suscipere characterem in tali consecratione, quam reliqui episcopi; si autem ante pontificatum id suscep-

pit multo minus est certum; ergo.

XXXIV. Respondet similiter sicut ad præcedens, quod omnes illæ conditions ex parte personæ eligendæ requisitæ antecedenter ad electionem supponuntur ut notæ certitudine morali, facta autem, et acceptata electione redduntur necessariæ secundum consequentiam theologicam, quia habent connexionem per se cum veritate certa, et certificata per fidem. Et quando dicitur, quod in bona consequentia si antecedens est contingens, consequens non potest esse necessarium, fatemur; cæterum illud consequens: Hic homo est baptizatus, vel est vir, aut est ordinatus, et cæteras conditions habens ad pontificatum postquam ille est acceptatus ab Ecclesia in papam, non est consequens contingens, sed conclusio theologica necessario illata ex una de fide: sicut facta definitione circa aliquam veritatem, non est contingens, sed necessarium consequens quod præcesserit inquisitio necessaria ad talem definitionem faciendam. Et licet illa propositio: Hic homo est baptizatus absolute sumpta, et secundum se, sit contingens, tamen ut subest illi propositioni: Hic homo est pontifex, et ab illa deducitur, redditur necessaria; sicut illa propositio: Petrus peccabit, absolute est contingens, tamen ut subest, et deducitur ex illa: Deus scit Petrum peccatum est necessaria, seu infallibilis, ut docet D. Thomas, I p. quæst. XIV, art. XIII.

XXXV. Ad primam confirmationem respondet, quod quando aliqua veritas immediate in particulari definitur, circa illam debet præcedere inquisitio; quando vero aliiquid non definitur immediate, sed definitur aliiquid cum quo aliud habet necessariam connexionem, non est necesse quod præcedat inquisitio circa illud, quod est conjun-

ctum, et connexum ei, sed circa illud quod immediate definitur. Nunc autem veritas quæ definitur, et acceptatur ab Ecclesia immediate, non est, quod hic homo sit baptizatus, aut ordinatus, etc. sed quod sit vere pontifex, et regula fidei, et de hoc sufficiens inquisitio virtualiter præcedit, dum constat esse electum, et proponi toti Ecclesia ut canonice factum. Quod vero sit baptizatus, et cæteras conditions habeat, non de fide tenetur, nec definitur ab Ecclesia, sed per consequentiam infertur; ut autem aliquid inferatur per consequentiam non est necesse quod fiat circa illud inquisitio. Ad secundam confirmationem respondet, quod hunc hominem esse ordinatum, et habere potestatem ordinis, sive sacerdotii, sive episcopatus, constat eodem modo, sicut esse baptizatum, scilicet non de fide immediate, sed per consequentiam theologicam, tamquam aliquid connexum necessario cum illa veritate: Quod iste homo sit pontifex, et regula fidei in Ecclesia, quod non habet per potestatem ordinis præcise, licet ad id requiratur.

XXXVI. Quarto arguitur: Ex parte causæ formalis, quia cum ista veritas non sit in particulari revelata, aut tradita, aut definita, solum potest redi de fide, vel ex vi electionis pacifice, vel ex acceptatione Ecclesiæ, vel ex aliquo actu, quem ipse pontifex tamquam pontifex exercet, vel ex ipsa universalis propositione: Quod omnis rite electus est pontifex, supponendo tamquam conditionem naturaliter notam quod iste sit electus pacifice, et acceptatus; nam ut aliqua propositio sit de fide, multæ conditions supponi solent, quæ tamen de fide non sunt, sed solum naturali, aut morali certitudine habentur. Sicut ut aliqua propositio sit definita, supponitur